

עפ"ג 64773/01/14 - מחמד סעיד כאלוחי, אימן פקיה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים
לפני: כבוד השופט יעקב צבן, סגן נשיא כבוד השופט רפי כרמל
עפ"ג 64773-01-14 כבוד השופטת רבקה פרידמן-פלדמן
המערערים 1. מחמד סעיד כאלוחי
2. אימן פקיה
נגד
המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

1. ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט אלכסנדר רון), שניתן ביום 22.12.13 בת"פ 40469-02-13.

2. המערערים הורשעו, על יסוד הודאותיהם בכתבי אישום מתוקנים (לכל אחד מהם כתב אישום מתוקן נפרד), במגוון רחב של עבירות רכוש, זיוף, והפרעה לשוטר במילוי תפקידו - כפי שיפורט להלן.
עוד יצוין שבהמשך ההליך צירף המערער 1 (הוא הנאשם 1) גם את פלא 154096/13 של תחנת מעלה אדומים, והורשע בנוסף בעבירה של הפרת הוראה חוקית.

בכל הנוגע למערער 1 - הוסכם בין הצדדים כי המאשימה תגביל עצמה ל-6 שנות מאסר לצד ענישה נלווית.

בכל הנוגע למערער 2 - הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש.

בית המשפט קמא גזר את עונשם של המערערים כדלהלן:

1 - מאסר בפועל לתקופה של 42 חודש ממנה ינוכו 239 הימים בהם שהה במעצר, מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים, פסילת רישיון נהיגה לשלוש שנים מיום השחרור, וקנס בסך 10,000 ₪.

2 - מאסר בפועל לתקופה של 30 חודשים, מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים, וקנס בסך 6,000 ₪.

הערעור הופנה כלפי משך תקופת המאסר בפועל.

ההליכים בבית המשפט קמא

עמוד 1

3. כאמור, כל אחד מהמערערים הגיע להסדר עם המאשימה במסגרתו תוקן כתב האישום שהוגש נגדו.

4. כתב האישום המתוקן שהוגש כנגד המערער 1 מפרט כיצד ביצע, בין החודשים ינואר-פברואר 2013, יחד עם אחרים, חמש פריצות לבתים שונים במקומות שונים בארץ. אישום נוסף מתייחס לכך שהמערער 1 החזיק, יחד עם המערער 2, ברכב גנוב הנושא לוחית זהות מזויפת; ואישום אחר מפרט כיצד לאחר אחת הפריצות שביצע המערער 2 יחד עם אחרים, ולאחר ששוטר עיכב את הרכב בו נסעו המערער 1 והאחרים, ניסה המערער 1 שנהג ברכב להימלט מהשוטר ובמסגרת ההימלטות ביצע עבירות נוספות. בנוסף, לכתב האישום המתוקן צורף אישום פל"א ממנו עולה כי המערער 1 נעצר לאחר שהפר תנאי מעצר בית שנקבעו לו.

בגין כל אלה הודה המערער 1 והורשע ב-2 עבירות של קבלת רכב או חלקי רכב גנובים, לפי סעיף 413 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**") + סעיף 29 לחוק; ב-5 עבירות של התפרצות למגורים לביצוע עבירה, עבירה לפי סעיף 406(ב) + סעיף 29(א) לחוק; ב-4 עבירות של גניבה לפי סעיף 384 + סעיף 29(א) לחוק; ב-4 עבירות של זיוף סימני זיהוי של רכב לפי סעיף 413ט + סעיף 29(א) לחוק; בעבירה של רכישת/החזקת נשק שלא כדין לפי סעיף 144(א) + סעיף 29(א) לחוק; בעבירה של נהיגה פוחזת של רכב, לפי סעיף 338(א)(1) לחוק; בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק; בעבירה של החזקת נכס חשוד כגנוב, לפי סעיף 413 לחוק; בעבירה של היזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 + סעיף 29(א) לחוק; בעבירה של תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק; ובעבירה הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק.

5. כתב האישום המתוקן שהוגש כנגד המערער 2 מפרט כיצד ביצע המערער 2, יחד עם המערער 1 ועם אחר, שתי פריצות לשני בתי מגורים שונים. אישום נוסף מפרט כיצד לאחר אחת הפריצות, ולאחר ששוטר עיכב את הרכב בו נהג המערער 1 ובו ישב המערער 2 ישב בתא המטען של הרכב, ניסו המערערים 1-2 והאחר שהיה איתם ברכב להימלט מהשוטר, ובמסגרת ההימלטות ביצעו עבירות נוספות. אישום נוסף מפרט כיצד במהלך ביצוע אותן עבירות, הפר המערער 2 תנאי מעצר בית שהוטלו עליו.

בגין כל אלה הודה המערער 2 והורשע ב-2 עבירות של התפרצות למגורים לביצוע עבירה, לפי סעיף 406(ב) + סעיף 29(א) לחוק; ב-2 עבירות של גניבה לפי סעיף 384 + סעיף 29(א) לחוק; בעבירה של רכישת/החזקת נשק שלא כדין, לפי סעיף 144(א) + סעיף 29(א) לחוק; בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק; בעבירה של החזקת נכס חשוד כגנוב, לפי סעיף 413 לחוק; ובעבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק.

6. במהלך ניהול התיק הגיש שירות המבחן תסקירים בנוגע לשני המערערים.

ביחס למערער 1 - נאמר כי המערער 1 בן 22, רווק, בן למשפחה נורמטיבית, ללא עבר פלילי. קצינת המבחן לא באה בהמלצה טיפולית בכל הנוגע למערער 1, אך המליצה כי בשיקולי הענישה יילקחו בחשבון תקופת המעצר, גילו הצעיר של המערער 1, והעדר הרשעות קודמות.

ביחס למערער 2 - בן 22, מאורס. תוארה משפחתו של המערער 2 והשפעה שלה על נסיבות חייו ועל אופיו. עברו תואר כנורמטיבי, ואין לו עבר פלילי. ניתנה התייחסות להשפעה שהייתה למעצר הנוכחי על המערער 2. לאור חומרת העבירות, ומאחר והן בוצעו תוך הפרת תנאי מעצר בית שהוטלו על המערער 2 בתיק אחר, המליצה קצינת המבחן על

עונש מאסר. יחד עם זאת, המליצה להביא בחשבון את גילו הצעיר של המערער 2, את נסיבות חייו ואת רצונו לחזור למוטב.

7. בגזר דינו התייחס בית המשפט קמא לעבר הנקי של המערערים, לכך שהמערערים קיבלו אחריות למעשיהם וחסכו מזמנו של בית המשפט, לגילם הצעיר ולתסקירים החיוביים במהותם שהוגשו.

לאור אלה קבע בית המשפט קמא את מתחם הענישה כדלהלן:

המערער 1: מתחם שבין 36 ל-72 חודשי מאסר בפועל.

המערער 2: מתחם שבין 30 ל-60 חודי מאסר בפועל.

בכל הנוגע למערער 1 - בית המשפט קמא עמד על חומרת העבירות, על סוגיהן השונים, על התקופה הממושכת בה הן התבצעו, ועל הזירה הרחבה בה הן התנהלו. כן התייחס לכך שהמערער 1 שיתף פעולה עם שניים נוספים, עם המערער 2 ועם מעורב שלישי בשם תאאר כאמל מחמוד טבגנה (להלן: "טבגנה"). בנסיבות אלה, קבע בית המשפט קמא, אין מנוס מהטלת מאסר ממושך בפועל על המערער 1, תוך מתן משקל להודאתו ולעובדה שאין לחובתו עבר פלילי קודם.

8. בכל הנוגע למערער 2 - בית המשפט קמא עמד על חומרת העבירות, על העובדה שהן נעשו יחד עם אחרים, ולכך שהן התבצעו תוך הפרת תנאי מעצר בית שהושטו על המערער 2. בית המשפט קמא קבע כי גם מערער זה מחויב למאסר ממושך לריצוי בפועל, כאשר ניתן משקל לכך שהמערער 2 היה מעורב בחלק קטן יותר של עבירות, להודייתו, ולכך שאין לו עבר קודם.

בהקשר זה עמד בית המשפט קמא גם על גזר דינו של המעורב השלישי בפרשה, טבגנה, אשר נדון בבית המשפט הצבאי יהודה בגין כתב אישום הדומה לזה בו הודה המערער 2. טבגנה הודה והורשע, ונגזר עליו עונש של שנת מאסר אחת לריצוי בפועל, מאסר מותנה וקנס בסך 2,000 ₪. בית המשפט קמא הדגיש את ההבדל שבין המערערים לבין טבגנה, וכן התייחס לשאלת תיאום מדיניות הענישה בין תושבי ישראל לבין תושבי האזור הנדונים בבתי המשפט הצבאיים שהיו שותפים לאותן עבירות ממש. בסיכומו של דבר קבע בית המשפט קמא שאם נחתם גזר דין מקל מאד על שותף תושב האזור, יש בכך כדי להשליך על עונשו של השותף הישראלי.

הערעור

9. בפתח טיעוניו הוסיף ב"כ המערערים טענה שלא באה בכתב הערעור, לפיה התקיים הליך גישור לפני השופט קמא בו קבע המסגרת העונשית בה יפעל בנוגע למערער 1, אך חרג ממנה. עוד הוסיף, כי אותה מסגרת מחייבת את בית המשפט קמא, אך כיוון שאין לפניו פרוטוקול, לא ניתן לבחון הדברים. המערערים טענו שתקופת המאסר בפועל שנגזרה עליהם הינה חמורה ואינה מידתית, וכי היה על בית המשפט קמא ליתן משקל משמעותי יותר לנסיבותיהם האישיות ולעקרון השיקום.

לשיטת המערערים, העובדה שמהתסקירים עולה כי שניהם אינם בעלי דפוסים עבריינים וכי הפיקו את הלקחים מההליך

הפלילי, צריכה הייתה להביא בהפחתה בעונשם ולא לשליחתם אל מאחורי סורג ובריא לחודשים ארוכים, דבר אשר יגדע את הליך השיקום אותו הם עוברים.

בנוסף, טענו המערערים כי הם הודו במיוחס להם בהזדמנות הראשונה, וכי העבירות כולן בוצעו בטווח זמן של כחודשיים וחצי בלבד, כאשר עד אותו מועד לא ביצעו המערערים כל עבירה.

המערערים הדגישו כי שניהם בחורים צעירים וחיוביים שרוצים לעלות על דרך המלך ופועלים לשם כך בכל יום ויום, כך שהקלה בעונשם הינה גם אינטרס ציבורי מובהק. להוכחת טענותיהם הפנו המערערים לפסיקה מתאימה.

עוד טענו המערערים לשוויון בענישה, שכן על טבגנה, הוא השותף השלישי לחלק מהעבירות, הושת עונש נמוך יותר, של 12 חודשי מאסר ויום אחד לריצוי בפועל. המערערים טענו כי בית המשפט קמא התייחס לכך בגזר דינו, ואף ציין כי יש בכך כדי להצדיק גישה מסוימת לקולא בכל הנוגע למערער 2 שהעבירות בהן הורשע דומות מאד לאלה בהן הורשע טבגנה, אך בסופו של יום הטיל בית המשפט קמא על המערער 2 עונש של מאסר בפועל שאורכו עולה כמעט פי 3 מזה של שותפו.

10. בתגובה, טענה ב"כ המאשימה, כי ברישומיה אין סימן לקיום גישור לפני השופט קמא ובאשר לאחידות הענישה נטען כי השותף השלישי נדון לפני בית דין צבאי בו נקבע הסדר סגור ומכל מקום אין למצוא טעות בהחלטת בית משפט השלום, המצדיקה התערבות.

דין והכרעה

11. דין הערעור להידחות. העבירות בהן הורשעו המערערים רבות ומשמעותיות.

המערער 1 הודה והורשע ב-5 מקרים שונים בהם התפרץ לדירות מגורים, באור היום ובמקומות שונים, וגנב מהן רכוש רב ובאחד המקרים אף גנבו אקדח ומחסנית, כאשר לדירות אלה הגיע המערער 1 ברכב גנוב. כל העבירות התבצעו בתוך 10 ימים (מיום 28.1.13 ועד יום 6.2.13) כאשר שתיים מהן התבצעו באותו היום ובאותו היישוב ממש. לא זו בלבד, אלא שבאותו היום (6.2.13), כאשר נסע המערער 1 לאחר העבירות שביצעו ברכב הגנוב, יחד עם שותפיו לאירועים, הם נעצרו על ידי שוטר, וכשניסו להימלט ביצעו עבירות נוספות.

חלקו של המערער 2 קטן יותר, כאשר הודה והורשע בהשתתפות באירועים מיום 6.2.13, דהיינו: שני מקרי התפרצות וגניבה, וניסיון ההימלטות מהשוטר.

בנוסף, לכל אחד מהמערערים נוספה עבירה של הפרת הוראה חוקית, כאשר כל אחד מהם הפר מעצר בית שהוטל עליו.

בתי המשפט עמדו רבות על החומרה שבמעשי ההתפרצות, על הנזקים והפגיעה הקשה שהם גורמים לבעלי הבתים שנפרצים, ולתחושת הביטחון הנפגמת, הן אצל הקורבנות בפרט והן בציבור הרחב בכלל. חומרה נוספת נעוצה בעבירות רכוש הקשורות לגניבת רכבים והשימוש בהם ככלי לביצוע עבירות נוספות:

"בית המשפט המחוזי צדק גם צדק משהטעים את הצורך בחומרה בענישה בעבירת התפרצות ובעבירות הרכוש בכלל, שהיו - אפשר לומר - למכת מדינה, למקור דאגה וטרזניה לאזרחים רבים ולפגיעה בתחושת ביטחונם. נקל לשער את החוויה הקשה העוברת על קרבנות הפריצה, בשובם לביתם והנה הפיכת סדום ועמורה בתוכו וחפצים וכסף נעלמו ואינם... כך גם באשר למי שהשכים לעבודתו והנה רכבו שחנה לעתותי ערב איננו, כי נגנב" (רע"פ 1708/08 מרדכי לוי נ' מדינת ישראל, 21.2.08 [פורסם בנבו]).

חומרה נוספת מצויה בעובדה שכל אחד מהמערערים הפר מעצר בית שהוטל עליו, ובכך הביעו המערערים זלזול בשלטון החוק.

בנוסף, יש ליתן את הדעת לכך שכל העבירות בוצעו בצוותא (בחלקן שני המערערים וטבגנה, ובחלקן המערער 1 יחד עם אחרים), דבר המצריך תכנון מוקדם ומהווה חומרה בפני עצמה.

השיקולים לקולא להם טענו המערערים באו לידי ביטוי בגזר דינו של בית המשפט קמא, אשר הדגיש כי לא מיצה את הדין עם המערערים בשל הודאותיהם, גילם הצעיר ועברם הנקי, ובכל הנוגע למערער 2 הטעים בית המשפט קמא כי חלקו קטן מזה של המערער 1.

בית המשפט קמא אף התייחס לתסקירי שירות המבחן ולכך שעל אף שנאמר שאין למערערים דפוסים עבריינים מושרשים וכי שניהם באים ממשפחות נורמטיביות, בסופו של יום נמנע שירות המבחן ממתן המלצה בעניינם וזאת נוכח חומרת העבירות והפרת תנאי השחרור.

אמנם המערערים בחורים צעירים וחסרי עבר פלילי, אך ריבוי העבירות שביצעו, התעוזה שבביצועם בצוותא ולאור יום, והעובדה שהם נעשו תוך שימוש ברכב גנוב, מראה כי לא מדובר במעידה חד פעמית אלא, למצער, בדפוס עברייני. וכאשר לאלה מצטרפת הפרת תנאי השחרור, מתחייבת ענישה משמעותית.

12. הטענה בכל הקשור להליך גישור נטענה מאוחר, לא נמצאו לה סימוכין ומכל מקום על-פי הפרוטוקול הסכימו הצדדים כי המשיבה תגביל דרישתה לעונש למערער 1 לשש שנות מאסר.

13. ובאשר לטבגנה, שותפם של המערערים לחלק מהאישומים: בית המשפט קמא התייחס לעבירות בהן הודה טבגנה והורשע ולעונש שנגזר עליו, תוך שהוא משווה בין שיקולי מדיניות הענישה הנוהגת בישראל לבין זו הנוהגת בבתי המשפט הצבאיים, ובסופה קבע כי יש בכך כדי להצדיק הקלה מסוימת בעונשו של המערער 2 בלבד, שכן חלקו של המערער 1 שונה לחלוטין מזה של טבגנה. בנוסף התייחס בית המשפט קמא לכך שלטבגנה לא יוחסה עבירה של הפרת הוראה חוקית.

הנה כי כן, בית המשפט קמא נתן התייחסות מפורשת לכך, ולא מצאנו עילה להתערב בקביעותו, ומסקנותיו ואף נציין כי נוכח ריבוי המעשים העונש אינו נוטה לחומרה.

14. הערעור נדחה.

ניתן היום, י' באדר ב' התשע"ד, 12 במרץ 2014, במעמד הצדדים.

רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת

רפי כרמל, שופט

יעקב צבן, שופט
[סג"נ - אב"ד]